

Symbolernas motiverande faktor

Pastor Thomas Floyd

Det är fascinerande hur symboler ofta verkar väga tyngre än det de symboliserar. I vår värld kan pengar, status, och framgång få en nästan mytisk betydelse. Men enligt Emanuel Swedenborg är den sanna verkligheten andlig, och allt vi ser och upplever här i vår fysiska värld är bara avspeglningar av den andliga verkligheten. Symbolerna är givetvis där av en anledning. De finns för att ge oss en glimt av en djupare verklighet – som yttre tecken för en verklighet som annars skulle vara dold för oss.

Läsningar från Ordet och Swedenborgs skrifter:

Matteusevangeliet 2:1-12

När Jesus var född i Betlehem i Judeen på kung Herodes tid, då kom vise män från Östern till Jerusalem och frågade: "Var är judarnas nyfödde kung? Vi har sett hans stjärna gå upp och har kommit för att tillbe honom."

När kung Herodes fick höra det blev han förskräckt, och hela Jerusalem med honom. Och han samlade folkets alla överstepräster och skriftlärda och frågade dem var Messias skulle födas. De svarade: "I Betlehem i Judeen, för så är skrivet genom profeten:

*Du Betlehem i Juda land,
du är alls inte minst bland Juda furstar,
för från dig ska utgå en furste
som ska vara en herde för mitt folk Israel.*

Då kallade Herodes i hemlighet till sig de vise männen och frågade noga ut dem om tiden då stjärnan hade visat sig. Sedan skickade han dem till Betlehem och sade: "Gå och sök noga efter barnet. När ni har funnit det, meddela då mig så att också jag kan komma och tillbe det."

De lyssnade till kungen och gav sig iväg. Och stjärnan som de hade sett gå upp gick nu före dem, tills den stannade över platsen där barnet var. När de såg stjärnan fylldes de av mycket stor glädje, och de gick in i huset och fick se barnet med Maria, dess mor. Då föll de ner och tillbad honom, och de öppnade sina skattkistor och bar fram gåvor till honom: guld, rökelse och myrra. Och sedan de i en dröm blivit varnade för att vända tillbaka till Herodes, tog de en annan väg hem till sitt land.

Sanna kristna religionen # 205

På grund av studiet av motsvarigheter hade de tidiga människorna också tillbett i trädgårdar och lundar, beroende på vilka trädarter som fanns där. De tillbad också på berg och kullar. Trädgårdar och lundar betydde vishet och intelligens; och varje träd betydde någon aspekt av vishet och intelligens. Till exempel betydde ett olivträd goda handlingar som kommer från kärlek, medan en vinstock betydde de sanna insikter som kommer från dessa goda handlingar. Ett cederträd betydde rationell godhet och sanning. Ett berg betydde den högsta himlen, och en kulle en himmel under den.

Kännedomen om motsvarighetsläran fortsatte bland många i Österlandet ända fram till Herrens ankomst, vilket man kan se från de visa männen från Östern som kom till Herren när han föddes. Därför gick en stjärna före dem och de bar med sig gåvor: guld, rökelse och myrra. Stjärnan som gick före dem betydde kunskap från himlen. Guld betydde den himmelska godheten; rökelse, den andliga godheten; och myrra, den jordiska godheten som tillsammans utgör källan till all tillbedjan.

Den andliga verkligheten som ursprung

Swedenborg lär oss att den andliga världen är den egentliga verkligheten. Världen vi lever i här är som en skugga av den andliga dimensionen. Därför behövs motsvarigheter – eftersom motsvarigheterna är de band som binder ihop det yttre med det inre, det jordiska med det andliga. När vi ser ett träd, en flod, eller en soluppgång, är det inte bara naturfenomen – de är symboler för andliga sanningar. Ett träd kan representera andlig tillväxt, medan solen kan symbolisera den gudomliga kärleken och visheten genom sin värme och sitt ljus. Men exakt vad de olika symbolen representerar för den enskilda individen bestäms av människans inre betoning på gudomlig kärlek kontra egenkärlek. Alltså: fortfarande symboler och bilder, men de kan betyda helt motsatta saker beroende på våra inre värden.

De tre vise männen i Matteusevangeliets kapitel 2 var precis det – visa. På det sättet att de *valde* att öppna sitt inre för den gudomliga visheten – eller sanningen – som stjärnans ljus var en symbol för. Eller som Swedenborg själv uttrycker det: “Stjärnan som gick före dem betydde kunskaper från himlen.” Även gåvorna de tog med sig bar på djup symbolik. Guld – som är en bild på det himmelskt goda, rökelse – som är en bild på andligt goda, och myrra – som även den är en rökelseträdsväxt och som därför också kan ingå i rökelse – är en bild

på den godhet som finns i vår naturliga värld som resultat av det himmelskt och andligt goda.

Låt oss tänka på en guldtacka som ligger på toppen av en hög med guldtackor i bankens valv.

Vilka värden dök upp i vårt inre när vi såg alla guldtackor framför oss? Tänkte vi omedelbart på himmelsk kärlek? Jag vågar påstå att det gjorde vi kanske inte. Åtminstone inte alla ...

Kanske därför att i vår materiella värld blir vi ofta upptagna av de yttre formerna – symbolerna – och missar den inre verkligheten som de representerar? Javisst: Guld är en bild på rikedom, men bara på den verkliga rikedom som finns i vår andliga utveckling och vårt närmande till det gudomliga. Om vi gör guldets till den faktiska rikedom – oberoende av den andliga utgångspunkten – så bryts bandet mellan det fysiska och det andligt goda. Då kommer guldets fortfarande att motsvara någonting, men nu har guldets symbolik blivit det motsatta av vad guldets hade i berättelsen om de vise männen. Istället för himmelsk kärlek blir guldets en bild på girighet och självisk kärlek.

Det är precis den här utvecklingen som Swedenborg varnar för i Sanna kristna religionen, i meningarna som kommer strax innan texten vi läste i dagens läsning. Han skriver:

“När kunskaperna om motsvarigheter utplånades började senare generationer dyrka bilderna och statyerna som restes av de tidiga människorna. De dyrkade dem först som heliga föremål och sedan som gudar, eftersom de hittade dem i och runt tempel.”

Symboler som fönster till det andliga

Enligt Swedenborg är symbolernas roll att fungera som fönster mot den andliga världen. Genom att betrakta symbolerna och förstå deras djupare betydelse kan vi få inblick i en högre verklighet. I den lilla boken “Vita hästen” förklaras det att hästen i Uppenbarelseboken inte bara är ett djur, utan en symbol för förståndet och vår förmåga att förstå Guds ord. Den vita hästen är alltså en bild av den rena sanning som strömmar från det gudomliga.

De tre vise männen kallas också för heliga tre konungar. Precis som guld så kan ordet “kung” eller “kungar” symbolisera helt olika saker, beroende på om bandet

mellan det jordiska och det andligt goda är intakt eller brutet – som Swedenborg förklarar i “Uppenbarelseboken uppenbarat”:

“En kung i sin genuina betydelse symboliserar någon som besitter sanningar på grund av en tillgivenhet för godhet, samt själva sanningen i sig; och i motsatt mening symboliserar därför en kung någon som är fångad i falskheter på grund av en lust efter ondska, samt själva falskheten.”

Eftersom stjärnan som gick före de heliga tre kungarna betydde kunskaper från himlen, så visar det faktum att de valde att följa stjärnan en tillgivenhet för godhet, samt för själva sanningen i sig. Vi kommer också ihåg att de hade med sig myrra som gåva till den nyfödda i krubban. Myrra – som alltså är en bild på den godhet som finns i vår naturliga värld som resultat av det himmelska och andliga goda – ingick också i smörjelse och helig olja, som vi kan läsa om i andra Moseboken 30:23-25:

*Ta kryddor av finaste slag: femhundra siklar flytande **myrra**, hälften så mycket doftande kanel, alltså tvåhundrafemtio siklar, tvåhundrafemtio siklar doftande kalmus, femhundra siklar kassia efter helgedomssikelnns vikt och en hin olivolja. Av detta ska du göra en helig smörjelseolja, en doftande blandning, en konstmässigt beredd salva.*

Detta förstärker återigen det heliga i de tre kungarnas uppdrag: myrra blir en bild på att de ville smörja den nyfödde kung som nu stod över dem.

Men vänta: det fanns ju också en annan kung i berättelsen. Kung Herodes den store. Han är faktiskt historiskt känd som både en god administratör och en god krigsman. Men även krigaren Herodes kände sig hotad av ryktet om att Messias snart skulle födas. I hemlighet bad kung Herodes därför de heliga tre kungarna från Östern att berätta för honom så fort som de hade hittat det nyfödda barnet. Lyckligtvis valde de att inte följa Herodes önskan, efter att ha blivit varnade genom en dröm.

Politik, status och andliga motsvarigheter

Herodes avsikter gör att han som kung symboliserar någon som är fångad i falskheter på grund av en lust efter ondska, samt själva falskheten i sig.

Politik och makt är fyllda av symboler – flaggor, emblem och titlar. Dessa symboler kan inspirera eller splittra, men de är i grunden yttre representationer

av djupare andliga krafter. När vi ser en ledare bära en krona eller hålla ett svärd, ser vi en bild av andlig auktoritet och makt. Men om makten missbrukas och svärdet används för egen vinning, blir symbolen tom och förlorar sin koppling till den andliga verkligheten.

Swedenborg påminner oss om att sann makt kommer från kärlek och vishet, godhet och sanning – inte från yttre symboler. Den jordiska makten är förgänglig, medan den andliga makten är evig. Det som verkligen avgör en ledares värde är inte titlarna de bär, utan de inre kvaliteter som motsvarar dessa yttre tecken.

Konst och kultur som andlig spegling

Konst och kultur betyder ju i sig saker som har till uppgift att leda tankarna bort från sig själv och över till något immateriellt. Men även här ser vi hur det yttre ofta får större betydelse än det inre. Ett konstverk av en berömd konstnär kan säljas för miljoner, inte för att dess färger och former är överlägsna, utan för att signaturen på duken bär en symbolisk vikt. Swedenborg skulle nog säga att konstens sanna värde däremot är dess förmåga att spegla det gudomliga och att öppna vårt inre för andliga sanningar.

När vi ser ett vackert landskap, en gripande film eller ett rörande musikstycke, kan vi få en glimt av något högre – något som påminner oss om den andliga världen. Dessa ögonblick är inte slumpmässiga. De är motsvarigheter, små reflektioner av den djupare verkligheten som vi i grunden tillhör.

Symboler som vägleder oss till det gudomliga

Swedenborg lär oss att vi inte ska fastna i symbolerna utan se dem som verktyg för att förstå något större. När vi förstår att den andliga världen är den verkliga världen, blir de yttre symbolerna som kartor som leder oss på en inre resa mot vishet och kärlek.

Det är lätt att tro att det vi ser och rör vid är den yttersta verkligheten, men Swedenborg påminner oss om att det vi verkligen söker finns bortom det materiella. Världens symboler – från pengar och makt till konst och natur – är bara nycklar som öppnar dörrar till en andlig värld där den gudomliga kärleken och visheten bor.

Amen